

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
RYŠIŲ REGULIAVIMO TARNYBOS
DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS RYŠIŲ REGULIAVIMO TARNYBOS DIREKTORIAUS
2005 M. GRUODŽIO 28 D. ĮSAKIMO NR. 1V-1164 „DĖL SĄNAUDŲ APSKAITOS
PAGAL PILNAI PASKIRSTYTŲ SĄNAUDŲ METODĄ TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO“
PAKEITIMO**

2016 m. rugsėjo 29 d. Nr. 1V-1028
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo 7 straipsnio 6 dalies 7 punktu, 23 straipsnio 5 dalimi, 32 straipsnio 2 dalimi ir Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos radijo ir televizijos programų signalų elektroninių ryšių tinklais perdavimo visuomenei paslaugų ir paslaugų, kurių reikia Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos radijo ir televizijos tinklams teikti ir eksploatuoti, teikimo ir kompensavimo už šių paslaugų teikimą tvarkos ir sąlygų aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. liepos 1 d. nutarimu Nr. 686 „Dėl Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos radijo ir televizijos programų signalų elektroninių ryšių tinklais perdavimo visuomenei paslaugų ir paslaugų, kurių reikia Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos radijo ir televizijos tinklams teikti ir eksploatuoti, teikimo ir kompensavimo už šių paslaugų teikimą tvarkos ir sąlygų aprašo patvirtinimo“, 10 punktu:

1. P a k e i ė i u Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2005 m. gruodžio 28 d. įsakymą Nr. 1V-1164 „Dėl Sąnaudų apskaitos pagal pilnai paskirstytų sąnaudų metodą taisyklių patvirtinimo“:

1.1. Pakeičiu antraštę ir išdėstau ją taip:

**„DĖL SĄNAUDŲ APSKAITOS PAGAL VISIŠKAI PASKIRSTYTŲ SĄNAUDŲ METODĄ
TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO“.**

1.2. Pakeičiu preambulę ir išdėstau ją taip:

„Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo 7 straipsnio 6 dalies 7 punktu, 23 straipsniu, 32 straipsniu, 33 straipsnio 1 dalimi, 34 straipsnio 11 dalimi, Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos radijo ir televizijos programų signalų elektroninių ryšių tinklais perdavimo visuomenei paslaugų ir paslaugų, kurių reikia Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos radijo ir televizijos tinklams teikti ir eksploatuoti, teikimo ir kompensavimo už šių paslaugų teikimą tvarkos ir sąlygų aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. liepos 1 d. nutarimu Nr. 686 „Dėl Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos radijo ir televizijos programų signalų elektroninių ryšių tinklais perdavimo visuomenei paslaugų ir paslaugų, kurių reikia Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos radijo ir televizijos tinklams teikti ir eksploatuoti, teikimo ir kompensavimo už šių paslaugų teikimą tvarkos ir sąlygų aprašo patvirtinimo“, 10 punktu ir atsižvelgdamas į 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/19/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir susijusių priemonių sujungimo ir prieigos prie jų (Prieigos direktyva) (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 13 skyrius, 29 tomas, p. 323) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/140/EB (OL 2009 L 337, p. 37), 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/22/EB dėl universaliųjų paslaugų ir paslaugų gavėjų teisių, susijusių su elektroninių ryšių tinklais ir paslaugomis, (Universaliųjų paslaugų direktyva) (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 13 skyrius, 29 tomas, p. 367) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento

ir Tarybos direktyva 2009/136/EB (OL 2009 L 337, p. 11), tikslus bei uždavinius ir į 2005 m. rugsėjo 19 d. Europos Komisijos rekomendaciją 2005/698/EB dėl apskaitos atskyrimo ir sąnaudų apskaitos sistemų elektroninių ryšių reguliavimo sistemoje (OL 2005 L 266, p. 64):“.

1.3. Pakeičiu 1 punktą ir išdėstau jį taip:

„1. T v i r t i n u Sąnaudų apskaitos pagal visiškai paskirstytų sąnaudų metodą taisykles (pridedama).“

1.4. Pakeičiu nurodytuoju įsakymu patvirtintas Sąnaudų apskaitos pagal pilnai paskirstytų sąnaudų metodą taisykles:

1.4.1. Pakeičiu pavadinimą ir išdėstau jį taip:

**„SĄNAUDŲ APSKAITOS PAGAL VISIŠKAI PASKIRSTYTŲ SĄNAUDŲ METODĄ
TAISYKLĖS“.**

1.4.2. Pakeičiu I skyriaus pavadinimą ir išdėstau jį taip:

**„I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS“.**

1.4.3. Pakeičiu 1 punktą ir išdėstau jį taip:

„1. Sąnaudų apskaitos pagal visiškai paskirstytų sąnaudų metodą taisyklėmis (toliau – Taisyklės) siekiama sudaryti sąlygas įgyvendinti Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymą (toliau – Įstatymas) ir užtikrinti sąnaudų apskaitos reguliavimą elektroninių ryšių veiklos srityje, vadovaujantis technologinio neutralumo, funkcinio lygiavertiškumo, proporcingumo, mažiausio būtino reguliavimo, teisinio tikrumo kintančioje rinkoje, ekonominės plėtros, veiksmingos konkurencijos užtikrinimo, reguliavimo kriterijų, sąlygų ir procedūrų objektyvumo, skaidrumo ir nediskriminavimo principais.“

1.4.4. Pripažįstu netekusiu galios 2 punktą.

1.4.5. Pakeičiu 3 punktą ir išdėstau jį taip:

„3. Taisyklės taikomos (toliau kiekvienas šiame punkte nurodytas ūkio subjektas atskirai – Ūkio subjektas):

3.1. didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turintiems ūkio subjektams, kuriems pagal Įstatymo nuostatas yra nustatyti sąnaudų apskaitos pagal visiškai paskirstytų sąnaudų metodą įpareigojimai (toliau – sąnaudų apskaitos įpareigojimas);

3.2. ūkio subjektams, Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka paskirtiems teikti universaliasias elektroninių ryšių paslaugas, kurie teisės aktų nustatyta tvarka ketina pateikti prašymą kompensuoti universaliųjų elektroninių ryšių paslaugų teikimo nuostolius;

3.3. ūkio subjektui, kuriam Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. liepos 1 d. nutarimu Nr. 686 „Dėl Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos radijo ir televizijos programų signalų elektroninių ryšių tinklais perdavimo visuomenei paslaugų ir paslaugų, kurių reikia Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos radijo ir televizijos tinklams teikti ir eksploatuoti, teikimo ir kompensavimo už šių paslaugų teikimą tvarkos ir sąlygų aprašo patvirtinimo“ pavesta teikti VŠĮ Lietuvos nacionaliniam radijui ir televizijai (toliau – LRT) radijo ir televizijos programų signalų elektroninių ryšių tinklais perdavimo visuomenei paslaugas ir paslaugas, kurių reikia LRT radijo ir televizijos tinklams teikti ir eksploatuoti.“

1.4.6. Pakeičiu 4 punktą ir išdėstau jį taip:

„4. Taisyklės nepakeičia buhalterinės apskaitos ir finansinės atskaitomybės reikalavimų, nustatytų Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatyme, Lietuvos Respublikos įmonių grupių konsoliduotosios finansinės atskaitomybės įstatyme ir Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatyme.“

1.4.7. Pakeičiu 5 punktą ir išdėstau jį taip:

„5. Ūkio subjektas, pagal Taisyklės teikdamas Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybai (toliau – Tarnyba) informaciją, turi užtikrinti, kad ji būtų tiksli, teisinga, pagrįsta, palyginama ir išsami. Visi Ūkio subjekto pagal Taisyklės Tarnybai teikiami dokumentai turi atitikti Dokumentų teikimo Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybai taisyklių, patvirtintų Tarnybos direktoriaus 2004 m. rugsėjo 16 d. įsakymu Nr. 1V-292 „Dėl Dokumentų teikimo Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybai taisyklių patvirtinimo“, reikalavimus.“

1.4.8. Pakeičiu 6 punktą ir išdėstau jį taip:

„6. Taisyklėse vartojamos sąvokos:

6.1. **Apyvartinis kapitalas** – skirtumas, susidarantis iš Ūkio subjekto veikloje naudojamo trumpalaikio turto sumos atėmus trumpalaikių įsipareigojimų sumą.

6.2. **Ataskaitinis laikotarpis** – laikotarpis, sutampantis su Ūkio subjekto, kurio finansinių ataskaitų rinkinys yra rengiamas, finansiniais metais.

6.3. **Bazinė pelno norma** – nerizikinga pelno norma, kuriai apskaičiuoti naudojama ilgalaikių (ne mažiau kaip 10 metų) Lietuvos Respublikos Vyriausybės vertybinių popierių (obligacijų) vidutinė metinė grąža (palūkanos).

6.4. **Bendrosios sąnaudos** – sąnaudos, kurios nesiejamos su konkrečia paslauga (produktu) ir kurių Ūkio subjektas negali paskirstyti pagal priežastingumo principą, tačiau šios sąnaudos yra būtinos Ūkio subjekto veiklos tęstinumui.

6.5. **Didmeninė paslauga (produktas)** – bet kuri Ūkio subjekto kitiems operatoriams ar elektroninių ryšių paslaugų teikėjams teikiama paslauga (produktas), kurią (kuri) šie naudoja kaip išteklių mažmeninėms paslaugoms (produktams) teikti.

6.6. **Galutinė paslauga (produktas)** – didmeninė arba mažmeninė paslauga (produktas), teikiama paslaugos gavėjui.

6.7. **Kainų spaudimas** – situacija, kai didelę įtaką rinkoje turinčio ūkio subjekto nustatytų mažmeninių ir atitinkamų didmeninių paslaugų (produktų) kainų skirtumas yra nepakankamas, kad efektyviai veikiantis kitas elektroninių ryšių paslaugų teikėjas, pirkdamas didmenines paslaugas (produktus) ir jų pagrindu teikdamas analogiškas arba panašias mažmenines paslaugas (produktus), galėtų pelningai veikti.

6.8. **Kapitalas** – finansiniai ištekliai, investuojami į paslaugos (produkto) gamybą. Kapitalo vertė apskaičiuojama sudedant Ūkio subjekto nuosavo ir skolinto kapitalo sumas arba sudedant pagrindinio kapitalo ir apyvartinio kapitalo sumas.

6.9. **Koregavimas** – kapitalo vertės padidėjimas arba sumažėjimas dėl ilgalaikio turto vieneto vertės pokyčio, įvertinus to ilgalaikio turto vieneto einamąją vertę, arba kapitalo vertės padidėjimas ar sumažėjimas dėl bendrosios infliacijos poveikio, taip pat nusidėvėjimo sąnaudų pasikeitimas (teigiamas arba neigiamas), susidarantis dėl ilgalaikio turto vertės perskaičiavimo pagal einamąją vertę.

6.10. **Loginis pakeitimas** – Ūkio subjekto naudojamos sąnaudų apskaitos sistemos pakeitimas, susijęs su naudojamų sąnaudų centrų ir ryšių tarp jų, t. y. naudojamų sąnaudų nešiklių, pakeitimu, įskaitant tų sąnaudų centrų ir sąnaudų nešiklių detalizavimą ir pertvarkymą.

6.11. **Mažmeninė paslauga (produktas)** – paslauga (produktas), teikiama galutiniams paslaugų gavėjams.

6.12. **Metinė ataskaita** – išsamių ataskaitų, dokumentų ir kitos informacijos rinkinys, teikiamas Tarnybai, kad ši galėtų įvertinti, ar Ūkio subjekto ataskaitiniais metais naudota sąnaudų apskaitos sistema atitinka Taisyklių reikalavimus.

6.13. **Modernaus ekvivalento kaina** – lygiaverčio pagal atliekamas funkcijas ir užtikrinamą produktyvumą, bet nebūtinai pagal efektyvumą, ilgalaikio turto vieneto kaina rinkoje.

6.14. **Nepaskirstomos sąnaudos** – sąnaudos, kurias patiria Ūkio subjektas ataskaitiniu laikotarpiu, tačiau kurios nėra būtinos nei galutinėms paslaugoms (produktams) teikti (reguliuojamų kainų paslaugų (produktų) vertei kurti), nei verslui palaikyti (nepertraukiamai elektroninių ryšių veiklai užtikrinti).

6.15. **Netiesioginės sąnaudos** – sąnaudos, kurios su konkrečia galutine paslauga (produktu) siejamos netiesiogiai ir skirtingiems sąnaudų kaupimo objektams paskirstomos naudojant ekonominiu vertinimu pagrįstus sąnaudų nešiklius arba norminius koeficientus.

6.16. **Netiesioginis sąnaudų paskirstymas** – Ūkio subjekto sąnaudų paskirstymas vienam ar keliems sąnaudų centrams, paslaugoms (produktams) ir (ar) tinklo komponentams proporcingai pagal atitinkamą sąnaudų nešiklį, naudojant objektyvią veiklos ir (arba) finansinę informaciją nešiklio paskirstymo bazei nustatyti.

6.17. **Norminis koeficientas** – koeficientas, parodantis, kokia skirstomų sąnaudų dalis yra priskiriama tam tikram sąnaudų centrui. Norminis koeficientas gali būti nustatomas kaip

ekonomiškai pagrįstas fiksuotas, nekintamas dydis arba kiekvienu ataskaitiniu laikotarpiu gali kisti, atsižvelgiant į atitinkamą sąnaudų veiksnį.

6.18. **Nuosavas kapitalas** – Ūkio subjekto savininkų teisė į Ūkio subjekto turto dalį, likusią iš viso turto atėmus visus įsipareigojimus.

6.19. **Pagrindinis (perdavimo) tinklas** – viešasis ryšių tinklas, jungiantis atskirus tinklo komponentus, išskyrus tuos tinklo komponentus, kurie priskiriami prieigos tinklui (pavyzdžiui, pagrindinis viešasis telefono ryšio tinklas prasideda inicijuojančio skambutį tinklo galiniam taškui artimiausiame skirstomajame įrenginyje ir baigiasi paskutiniame nuo skambutį užbaigiančio tinklo galinio taško nutolusiame skirstomajame įrenginyje).

6.20. **Pajamos** – Ūkio subjekto ekonominės naudos padidėjimas per ataskaitinį laikotarpį dėl Ūkio subjekto turto (arba jo vertės) padidėjimo ir (arba) įsipareigojimų sumažėjimo, kai dėl to padidėja nuosavas kapitalas, išskyrus papildomus Ūkio subjekto savininkų įnašus.

6.21. **Paslauga (produktas)** – Ūkio subjekto sau arba kitiems teikiama elektroninių ryšių paslauga (produktas) ir (arba) elektroninių ryšių tinklo teikimo paslauga (produktas).

6.22. **Paslaugos (produkto) savikaina** – produkto pagaminimo ar paslaugos suteikimo sąnaudos, tenkančios vienam paslaugos (produkto) vienetui.

6.23. **Prieigos tinklas** – sąsajų tarp viešojo ryšių tinklo galinių taškų ir artimiausių jungčių su pagrindiniu (perdavimo) tinklu visuma. Prieigos tinklas prasideda viešojo ryšių tinklo galiniame taške ir baigiasi viešojo ryšių tinklo galiniam taškui artimiausiame skirstomajame įrenginyje.

6.24. **Protingumo kriterijų atitinkanti investicijų grąža** – investicijų grąža, kuri negali viršyti investicijų grąžos, kurią Ūkio subjektas galėtų gauti, jei investuotų kapitalą į kitą tokiu pat rizikingumu pasižyminčią veiklą.

6.25. **Reikšmingas skirtumas** – paslaugos (produkto) sąnaudų ir (arba) visuminių sąnaudų pokytis 5 ir daugiau procentų.

6.26. **Sąnaudos** – Ūkio subjekto ekonominės naudos sumažėjimas dėl turto sunaudojimo, turto pardavimo, turto netekimo, turto vertės sumažėjimo ir įsipareigojimų prisiėmimo per ataskaitinį laikotarpį, kai dėl to sumažėja nuosavas kapitalas, išskyrus tiesioginį jo mažinimą. Taisyklėse prie sąnaudų priskiriamos ir negautos pajamos už kapitalą, jei šis būtų investuotas panašaus rizikingumo rinkoje, t. y. prie sąnaudų yra priskiriama protingumo kriterijų atitinkanti investicijų grąža.

6.27. **Sąnaudų apskaitos sistema** – apskaitos sistema, kuri yra reikalinga Ūkio subjekto teikiamų paslaugų (produktų) savikainai nustatyti elektroninių ryšių rinkos reguliavimo tikslais.

6.28. **Sąnaudų centras** – pagrindinė vidaus veikla (procesas), pagalbinė vidaus veikla (procesas), tinklo vidaus veikla (procesas) ar vidaus paslauga (produktas), kuriai tarpiniame sąnaudų paskirstymo etape yra priskiriama tam tikra netiesioginių sąnaudų suma, pagal priežastingumo principą siekiant paskirstyti netiesiogines sąnaudas galutinėms paslaugoms (produktams).

6.29. **Sąnaudų homogeniškumas** – savybė, kuri leidžia sąnaudas grupuoti pagal jų susidarymo veiksnį (nešiklį), sąnaudų dydžio kitimo (atsižvelgiant į tokius faktorius kaip technologijų vystymasis, efektyvumo didėjimas ir panašiai) bėgant laikui tendencijas.

6.30. **Sąnaudų nešiklis** – veiksnys, lemiantis konkrečių sąnaudų susidarymą ir pagal kurį tos susidariusios sąnaudos sąnaudų apskaitos sistemoje yra paskirstomos sąnaudų centrams ir (ar) galutinėms paslaugoms (produktams).

6.31. **Sąnaudų straipsnis** – Ūkio subjekto pagal sąnaudų paskirstymo charakteristikas ir sąnaudų homogeniškumą išskirta sąnaudų grupė.

6.32. **Skolintas kapitalas** – ilgalaikiai Ūkio subjekto įsipareigojimai, už kuriuos Ūkio subjektas privalo atsiskaityti vėliau nei per ateinančius vienerius finansinius metus, įskaitant einamųjų metų ilgalaikių Ūkio subjekto įsipareigojimų dalį.

6.33. **Tiesioginės sąnaudos** – sąnaudos, kurias tiesiogiai ir vienareikšmiškai lemia konkrečios galutinės paslaugos (produkto) teikimas.

6.34. **Tinklo komponentas** – bet kuris tinklo įrenginys ar elementas, kuris yra viešojo ryšių tinklo sudedamoji dalis ir fiziniu ar loginiu būdu gali būti identifikuojamas kaip savarankiškas tinklo vienetas (segmentas).

6.35. **Turtas** – materialiosios, nematerialiosios ir finansinės vertybės, kurias valdo, naudoja ir (arba) kuriomis disponuoja Ūkio subjektas ir kurias naudodamas tikisi gauti ekonominės naudos.

6.36. **Vidaus kontrolė** – Ūkio subjekto taikoma visų kontrolės rūšių sistema, kuria siekiama užtikrinti Ūkio subjekto veiklos teisėtumą, ekonomiškumą, efektyvumą, rezultatyvumą ir skaidrumą, informacijos ir ataskaitų patikimumą ir išsamumą.

6.37. **Vidaus veikla (procesas)** – Ūkio subjekto veikla (procesas), reikalinga Ūkio subjektui galutinėms paslaugoms (produktams) suteikti ir (ar) sukurti.

6.38. **Vidutinė rinkos pelno norma** – Lietuvos vertybinių popierių rinkos gerai diversifikuoto portfelio vidutinė metinė pelno norma.

6.39. **Visuminės paslaugos (produkto) sąnaudos** – paslaugos (produkto) tiesioginių, netiesioginių ir bendrųjų sąnaudų suma.

6.40. Kitos Taisyklėse vartojamos sąvokos apibrėžtos Įstatyme, Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatyme, Lietuvos Respublikos įmonių grupių konsoliduotosios finansinės atskaitomybės įstatyme, Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatyme ir Apskaitos atskyrimo taisyklėse ir su apskaitos atskyrimu susijusiuose reikalavimuose, patvirtintuose Tarnybos direktoriaus 2006 m. birželio 14 d. įsakymu Nr. 1V-738 „Dėl Apskaitos atskyrimo taisyklių ir su apskaitos atskyrimu susijusių reikalavimų patvirtinimo“, (toliau – Apskaitos atskyrimo taisyklės ir su apskaitos atskyrimu susiję reikalavimai).“

1.4.9. Pakeičiu II skyriaus pavadinimą ir išdėstau jį taip:

„II SKYRIUS

BENDRIEJI SĄNAUDŲ APSKAITOS REIKALAVIMAI“.

1.4.10. Pakeičiu 7.1 papunktį ir išdėstau jį taip:

„7.1. priežastingumo principu – Ūkio subjektas ataskaitinio laikotarpio sąnaudas tiesiogiai arba netiesiogiai turi paskirstyti toms per ataskaitinį laikotarpį teiktoms paslaugoms (produktams), kurios nulėmė tų sąnaudų atsiradimą. Netiesioginis paskirstymas atliekamas nustatant ir naudojant sąnaudų nešiklius. Netiesiogiai sąnaudos paskirstomos tada, kai nėra galimybės sąnaudas paskirstyti tiesiogiai;“.

1.4.11. Pakeičiu 7.4 papunkčio pirmąją pastraipą ir išdėstau ją taip:

„7.4. pastovumo principu – Ūkio subjektas, apskaičiuodamas paslaugų (produktų) sąnaudas skirtingais ataskaitiniais laikotarpiais, turi naudoti vienodą sąnaudų apskaitos sistemą, išskyrus Taisyklių 7.4.1 ir 7.4.2 papunkčiuose nurodytus atvejus. Ūkio subjektas naudojamą sąnaudų apskaitos sistemą keičia, jei:“.

1.4.12. Pakeičiu 7.7 papunktį ir išdėstau jį taip:

„7.7. patikimumo principu – Ūkio subjektas turi užtikrinti, kad pateikiama informacija būtų be klaidų ar nukrypimų ir tiksliai atspindėtų Ūkio subjekto finansinę būklę. Sąnaudų apskaitos sistemos ir sąnaudų apskaitos tvarkymo patikimumą Ūkio subjektas privalo užtikrinti taikydamas pasitvirtintas vidaus kontrolės procedūras. Vidaus kontrolę turi sudaryti bent šie elementai: kontrolės aplinka, rizikos vertinimas, kontrolės veikla, informacija ir jos perdavimas, stebėsena.“

1.4.13. Pakeičiu III skyriaus pavadinimą ir išdėstau jį taip:

„III SKYRIUS

SĄNAUDŲ ĮVERTINIMAS“.

1.4.14. Pakeičiu 11 punktą ir išdėstau jį taip:

„11. Tarnyba, siekdama veiksmingos konkurencijos elektroninių ryšių srityje, efektyvaus elektroninių ryšių išteklių naudojimo ir elektroninių ryšių paslaugų vartotojų teisių apsaugos, gali pareikalauti, kad Ūkio subjektas visų ar tam tikrų paslaugų (produktų) sąnaudų apskaitą tvarkytų pagal einamąją vertę. Tarnyba dėl šio reikalavimo konsultuojasi Viešo konsultavimosi dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos sprendimų taisyklių, patvirtintų Tarnybos direktoriaus 2004 m. rugsėjo 16 d. įsakymu Nr. 1V-295 „Dėl Viešo konsultavimosi dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos sprendimų taisyklių patvirtinimo“, (toliau – Viešo konsultavimosi dėl

Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos sprendimų taisyklės) nustatyta tvarka. Tarnybai pareikalavus, kad Ūkio subjektas visų ar tam tikrų paslaugų (produktų) sąnaudų apskaitą tvarkytų pagal einamąją vertę, Ūkio subjektas privalo per Tarnybos nustatytą terminą pakoreguoti sąnaudų dydžius, perkeliamus iš buhalterinės apskaitos registrų į sąnaudų apskaitos sistemą taip, kad šie atspindėtų ne faktines įsigijimo, o einamąsias sąnaudas, ir išskirti šiuos koregavimus atskirose sąskaitose.“

1.4.15. Pakeičiu 13 punktą ir išdėstau jį taip:

„13. Ūkio subjektas, perkeldamas duomenis iš buhalterinės apskaitos registrų į sąnaudų apskaitos sistemą, turi:

13.1. užtikrinti, kad būtų perkelti visi duomenys ir kad šie duomenys būtų teisingi;

13.2. užtikrinti, kad buhalterinės apskaitos registrai būtų ne mažiau detalūs, nei sąnaudų apskaitos sistemos registrai, kaip reikalaujama pagal Taisykles;

13.3. suskirstyti perkeliamas sąnaudas bent į Taisyklių 14 punkte nurodytas sąnaudų grupes. Ūkio subjektas sąnaudų grupes turi išskirti remdamasis sąnaudų homogeniškumu. Ūkio subjektas, užtikrindamas Taisyklių 7 punkte nurodytų principų įgyvendinimą, gali sąnaudas skirstyti į detalesnes grupes, nei nurodyta Taisyklių 14 punkte;

13.4. užtikrinti, kad sąnaudų apskaitos sistemoje būtų galimybė patikrinti sąnaudų perkėlimo išsamumą ir teisingumą, t. y. Ūkio subjektas turi užtikrinti, jog sąnaudų apskaitos sistemos tikrinimo metu būtų galimybė identifikuoti buhalterinėje apskaitoje naudojamą sąnaudų sąskaitą (pagal Ūkio subjekto patvirtintą buhalterinės apskaitos sąskaitų planą), iš kurios į sąnaudų apskaitos sistemą buvo perkeltas konkretus sąnaudų dydis.“

1.4.16. Pakeičiu IV skyriaus pavadinimą ir išdėstau jį taip:

„IV SKYRIUS

SĄNAUDŲ PASKIRSTYMAS IR PASLAUGŲ (PRODUKTŲ) SAVIKAINOS NUSTATYMAS“.

1.4.17. Pakeičiu 24 punkto pirmąją pastraipą ir išdėstau ją taip:

„24. Sąnaudų nešiklių skaitinės reikšmės (paskirstymo koeficientus) turi pagrįsti Ūkio subjekto dokumentuose periodiškai fiksuojama informacija. Jei Ūkio subjektas sąnaudų nešiklių skaitinės reikšmės nustato taikydamas atrankinį stebėjimą (tam tikras imtis), tokia atranka turi būti reprezentatyvi, atliekama vadovaujantis atsitiktinumo principu bei Taisyklių 7.3 papunktyje nurodytu objektyvumo principu ir užtikrinti ne didesnę nei 1 procento paklaidą, esant 95 procentų patikimumo lygiui. Jei dėl objektyvių priežasčių negalima užtikrinti šioje pastraipoje nurodytų atrankos (imties formavimo) savybių, Ūkio subjektas privalo:

24.1. atlikdamas atranką, vadovautis Taisyklių 7.3 papunktyje nurodytu objektyvumo principu ir užtikrinti, kad gautas sąnaudų nešiklių skaitinių reikšmių įvertis kiek galima tiksliau atspindėtų tikrą situaciją;

24.2. pateikdamas Tarnybai Taisyklių 50.4 papunktyje nurodytą informaciją, aiškiai išskirti sąnaudų nešiklius, kurių skaitinės reikšmės nustatomos naudojant atranką, neatitinkančią aukščiau išvardytų atsitiktinumo, reprezentatyvumo, patikimumo ir paklaidos reikalavimų, ir nurodyti tokio pasirinkimo priežastis bei pagrindimą.“

1.4.18. Pakeičiu 25 punktą ir išdėstau jį taip:

„25. Ūkio subjekto naudojamų sąnaudų nešiklių nustatymo principai:

25.1. Sąnaudų nešiklių skaitinių reikšmių nustatymas turi būti pagrįstas periodiškai, ne rečiau kaip kas ataskaitinio laikotarpio ketvirtį rengiamais dokumentais.

25.2. Ūkio subjektas turi teisę sąnaudų nešiklių skaitinių reikšmių, kurios yra kaupiamos kas mėnesį, o jų tikslumą ir teisingumą užtikrina Ūkio subjekto vidaus kontrolė, nustatymą pagrįsti kas ketvirtį rengiamais dokumentais.

25.3. Ūkio subjektas turi teisę sąnaudų nešiklių, kurių skaitinės reikšmės yra pastovios, nustatymą pagrįsti ataskaitinio laikotarpio pabaigoje rengiamais dokumentais.

25.4. Kai Ūkio subjekto veiklai apskaityti naudojamas darbo laikas, darbo laiko sąnaudų nešiklių skaitinės reikšmės privalo būti apskaitomos pagal konkrečiai veiklai atlikti skirtą darbo laiką (darbo valandas), o jeigu nėra galimybės tiksliai nustatyti darbo laiko valandų, ne trumpiau kaip

vienerius metus ne rečiau nei kas mėnesį turi būti renkama ir fiksuojama statistinė informacija, kurios pagrindu patvirtinama procentinė darbo laiko išraiška. Jeigu pareigybių aprašymuose ir (arba) kituose dokumentuose, skirtuose atliekamai veiklai aprašyti, nurodyta darbo laiko dalis ataskaitinio laikotarpio keičiasi, informacija apie visus per ataskaitinį laikotarpį įvykusius pakeitimus (pakeitimų lentelė) turi būti pateikiama Tarnybai kartu su metine ataskaita. Darbo laiko sąnaudų nešiklių skaitinių reikšmių nustatymo ir paskirstymo principai, kuriais vadovaudamasis Ūkio subjektas atlieka darbo laiko sąnaudų paskirstymą, privalo būti patvirtinti Ūkio subjekto ir pateikti Tarnybai kaip Taisyklių 43 punkte nurodyto sąnaudų apskaitos sistemos aprašo dalis.

25.5. Visais Taisyklių 25 punkte nurodytais atvejais Ūkio subjektas privalo užtikrinti galimybę Tarnybai ir (arba) auditoriui (audito įmonei) įvertinti sąnaudų apskaitos sistemoje naudojamų sąnaudų nešiklių skaitinių reikšmių pagrįstumą, teisingumą ir tikrumą, t. y. pateikti Tarnybos ir (arba) auditoriaus (audito įmonės) prašomo detalumo informaciją.“

1.4.19. Pakeičiu 29.2 papunktį ir išdėstau jį taip:

„29.2. gali detalizuoti Taisyklių 28.1–28.3 papunkčiuose numatytus sąnaudų centrus ir, atlikdamas netiesioginių sąnaudų paskirstymą, sudaryti daugiau sąnaudų centrų.“

1.4.20. Pakeičiu 32 punktą ir išdėstau jį taip:

„32. Ūkio subjektas, siekdamas užtikrinti, kad paskirstant sąnaudas būtų laikomasi Taisyklių 7 punkte numatytų principų, turi periodiškai, bet ne rečiau kaip vieną kartą per ataskaitinio laikotarpio ketvirtį:

32.1. peržiūrėti vidaus veiklos ir technologinius procesus, kad laiku gautų informaciją, reikalingą sąnaudų, įskaitant protingumo kriterijų atitinkančią investicijų grąžą, paskirstymui paslaugoms (produktams) ir, jei reikia, atitinkamai pakeistų sąnaudų apskaitos sistemą; vidaus veiklos ir technologinių procesų peržiūra turi būti atliekama ir įforminama pagal Ūkio subjekto patvirtintas taisykles;

32.2. patikrinti nustatytus sąnaudų nešiklius ir juos atnaujinti, jei to reikia dėl įvykusių veiklos technologinių ir (arba) kitų pokyčių; nustatytų sąnaudų nešiklių patikrinimas ir atnaujinimas turi būti atliekamas ir įforminamas pagal Ūkio subjekto patvirtintas taisykles, kuriose turi būti nurodyti ir konkretūs už šiame papunktyje nurodytus veiksmus atsakingi asmenys.“

1.4.21. Pakeičiu 37.3 papunktį ir išdėstau jį taip:

„37.3. derindamas abu Taisyklių 37.1 ir 37.2 papunkčiuose nurodytus metodus.“

1.4.22. Pakeičiu 38.3 papunktį ir išdėstau jį taip:

„38.3. priskirti Naujoms reguliuojamoms paslaugoms tiek sąnaudų (išteklių), kiek jų reikia Naujoms reguliuojamoms paslaugoms efektyviai teikti, įvertinus ilgalaikę Naujų reguliuojamų paslaugų teikimo perspektyvą (visą produkto gyvavimo ciklą);“.

1.4.23. Pripažįstu netekusiu galios 38.4 papunktį.

1.4.24. Pakeičiu 39 punktą ir išdėstau jį taip:

„39. Ūkio subjektas Taisyklių 37 punkte nurodytą Naujų reguliuojamų paslaugų savikainos įvertinimą privalo pateikti Tarnybai kartu su viešu pasiūlymu teikti rinkai tokias paslaugas.“

1.4.25. Pakeičiu V skyriaus pavadinimą ir išdėstau jį taip:

„V SKYRIUS

INFORMACIJOS, SUSIJUSIOS SU SĄNAUDŲ APSKAITOS SISTEMA, PATEIKIMAS IR KITI SU SĄNAUDŲ APSKAITA SUSIJĘ REIKALAVIMAI“.

1.4.26. Pakeičiu 40 punktą ir išdėstau jį taip:

„40. Ūkio subjektas turi užtikrinti, kad sąnaudų apskaitos sistema atitiktų Taisyklių reikalavimus. Ūkio subjektas turi suformuoti sąnaudų apskaitos sistemą, kuri leistų per 30 dienų pateikti mėnesio ar kelių mėnesių informaciją, leisiančią visiškai įsitikinti, kad Ūkio subjektas vykdo jam nustatytą sąnaudų apskaitos įpareigojimą.“

1.4.27. Pakeičiu 46.2 papunktį ir išdėstau jį taip:

„46.2. pastovumo principą – Sistemos aprašas turi galioti nuolat, išskyrus atvejus, kai, vadovaujantis Taisyklių 7.4.1 ir 7.4.2 papunkčiais, yra keičiama pati sąnaudų apskaitos sistema arba kai pakeisti Sistemos aprašą reikalauja Tarnyba, jei Sistemos aprašas neatitinka Taisyklių arba kitų teisės aktų reikalavimų;“.

1.4.28. Pakeičiu 47.2 papunktį ir išdėstau jį taip:

„47.2. sąnaudų nešiklių sąrašų, kuriame būtų nurodyta kiekvieno sąnaudų nešiklio ekonominė prasmė, panaudojimas, nustatymo ir paskirstymo principai, to sąnaudų nešiklio skaitinių reikšmių kaupimo periodiškumas (pavyzdžiui, nuolat, kas savaitę, kas mėnesį, kas ketvirtį) ir vieta, kurioje jos yra kaupiamos (pavyzdžiui, atitinkamos informacinės sistemos, registrai, tam tikro padalinio tvirtinami dokumentai, ataskaitos ir panašiai), taip pat numatytos kontrolės procedūros, kurios užtikrina šių duomenų teisingumą ir tikrumą; šiame papunktyje nurodytos informacijos Tarnybai pateikti nebūtina, jei sąnaudų nešiklių sąrašą, atitinkantį šio papunkčio reikalavimus, Ūkio subjektas pateikia Tarnybai pagal Apskaitos atskyrimo taisykles ir su apskaitos atskyrimu susijusius reikalavimus;“.

1.4.29. Pakeičiu 50 punkto pirmąją pastraipą ir išdėstau ją taip:

„50. Ūkio subjektas privalo vieną kartą per ataskaitinį laikotarpį, tačiau ne vėliau kaip iki kito ataskaitinio laikotarpio šeštojo mėnesio pirmos dienos, parengti ir pateikti Tarnybai metinę ataskaitą. Ūkio subjektas metinėje ataskaitoje turi pateikti šią informaciją, išskyrus atvejus, kai atitinkamą informaciją Ūkio subjektas pateikia Tarnybai vykdydamas Apskaitos atskyrimo taisykles ir su apskaitos atskyrimu susijusius reikalavimus;“.

1.4.30. Pakeičiu 50.5 papunktį ir išdėstau jį taip:

„50.5. protingumo kriterijų atitinkančios investicijų grąžos per ataskaitinį laikotarpį apskaičiavimo ataskaitą, pateikdamas konkretų skaičiavimo algoritmą, skaičiavimams naudotus duomenis, koeficientus, informacijos šaltinius ir kitą susijusią informaciją;“.

1.4.31. Papildau nauju 50.11 papunkčiu:

„50.11. loginių ir kitų reikšmingų pakeitimų, tokių kaip tinklo modeliavimo ir veiklos pakeitimų, įtakos galutinių produktų (paslaugų), nurodytų Taisyklių 50.7 papunktyje, sąnaudų pasikeitimui, ataskaitą;“.

1.4.32. Papildau nauju 50.12 papunkčiu:

„50.12. informaciją apie atliktus ir Ūkio subjekto patvirtintus sąnaudų apskaitos sistemos pakeitimus, jų būtinumo pagrindimą ir pakeitimų atlikimo datą;“.

1.4.33. Buvusį 50.11 papunktį laikau 50.13 papunkčiu.

1.4.34. Papildau 50¹ punktu:

„50¹. Ūkio subjektas teikiamų reguliuojamų paslaugų kainas savo iniciatyva gali keisti ne daugiau nei vieną kartą per metus. Ūkio subjekto patvirtintą keičiamų ar planuojamų keisti reguliuojamų paslaugų kainų sąrašą, kainų pakeitimo būtinumo pagrindimą, kainų pagrindimo sąnaudomis skaičiavimus su konkrečiomis nuorodomis į metinės ataskaitos informaciją, atitikties Ūkio subjektui nustatytiems įpareigojimams vertinimą Ūkio subjektas privalo pateikti Tarnybai ne vėliau kaip per du mėnesius po metinės ataskaitos pateikimo.“

1.4.35. Pakeičiu 53 punktą ir išdėstau jį taip:

„53. Ūkio subjektas, kuriam yra nustatytas sąnaudų apskaitos įpareigojimas ir skaidrumo įpareigojimas, privalo ne vėliau kaip iki kito ataskaitinio laikotarpio šeštojo mėnesio pirmos dienos savo interneto svetainėje viešai paskelbti Sistemos aprašą, Taisyklių 50.1, 50.5, 50.8, 50.9 papunkčiuose nurodytą informaciją, taip pat kitą sąnaudų apskaitos informaciją, kuri nėra konfidenciali ir yra būtina, kad suinteresuoti rinkos dalyviai galėtų įvertinti, kaip Ūkio subjektas vykdo jam nustatytus sąnaudų apskaitos ir kainų kontrolės įpareigojimus. Ūkio subjektas, Tarnybai pateikdamas metinę ataskaitą, privalo nurodyti, kokia informacija laikytina konfidencialia pagal teisės aktų reikalavimus.“

1.4.36. Pakeičiu 55 punktą ir išdėstau jį taip:

„55. Tarnyba, siekdama užtikrinti, kad metinė ataskaita ir Sistemos aprašas atitiktų Taisyklių reikalavimus, kartą per metus, bet ne vėliau nei per 1 mėnesį nuo Taisyklių 50 punkte nurodytos datos, inicijuoja patikrinimą. Patikrinimui Tarnyba pasitelkia nepriklausomą auditorių (audito įmonę). Nepriklausomo auditoriaus (audito įmonės) dalyvavimo patikrinime išlaidas apmoka Tarnyba. Tarnyba, informavusi Ūkio subjektą iš anksto, bet ne vėliau kaip prieš 30 dienų iki audito pradžios, gali pareikalauti, jog Tarnybos išrinktas auditorius (audito įmonė) pradėtų auditą iki Taisyklių 50 punkte nurodytos datos, bet ne anksčiau, nei likus 2 mėnesiams iki šios datos. Ūkio

subjektas privalo Tarnybai ir auditoriui (audito įmonei) pateikti visą patikrinimui reikalingą informaciją ir tinkamai bendradarbiauti su Tarnyba ir auditoriumi (audito įmone). Tarnybos patikrinimo išvada ir audito išvada yra viešos ir skelbiamos Tarnybos interneto svetainėje.“

1.4.37. Pakeičiu VI skyriaus pavadinimą ir išdėstau jį taip:

**„VI SKYRIUS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS“.**

1.4.38. Pakeičiu 56 punktą ir išdėstau jį taip:

„56. Jei Tarnybos sprendime, kuriuo ūkio subjektui, turinčiam didelę įtaką atitinkamoje rinkoje, nustatomas sąnaudų apskaitos įpareigojimas, nenustatyta kitaip, šis ūkio subjektas, išskyrus Taisyklių 57 punkte nurodytus Ūkio subjektus, Taisyklės privalo įgyvendinti per šešis mėnesius nuo sąnaudų apskaitos įpareigojimo nustatymo dienos. Jei sąnaudų apskaitos įpareigojimo nustatymo ūkio subjektui diena nėra ataskaitinio laikotarpio pradžios diena, ūkio subjektas turi parengti pirmąją metinę ataskaitą už laikotarpį, kuris prasideda sąnaudų apskaitos įpareigojimo nustatymo dieną ir baigiasi paskutinę to ataskaitinio laikotarpio dieną.“

1.4.39. Pakeičiu 1 priedo žymą ir išdėstau ją taip:

„Sąnaudų apskaitos pagal visiškai paskirstytų sąnaudų metodą taisyklių 1 priedas“.

1.4.40 Pakeičiu 2 priedo žymą ir išdėstau ją taip:

„Sąnaudų apskaitos pagal visiškai paskirstytų sąnaudų metodą taisyklių 2 priedas“.

2. N u s t a t a u, kad šis įsakymas įsigalioja 2017 m. sausio 1 d.

3. N u r o d a u paskelbti šį įsakymą Teisės aktų registre.

Direktorius pavaduotojas,
pavadojantis direktorių

Mindaugas Žilinskas